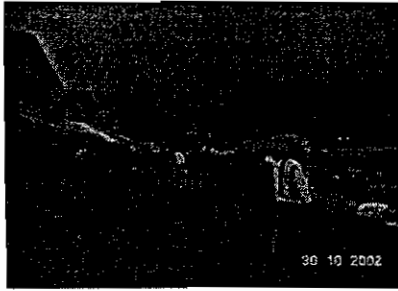
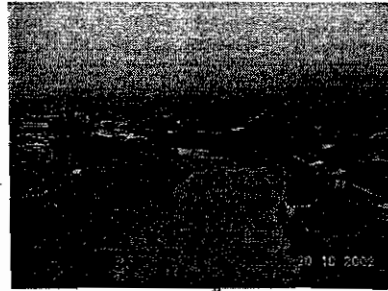

เมืองข้าเหนือ

ตลาดข้าเหนือยามเช้า

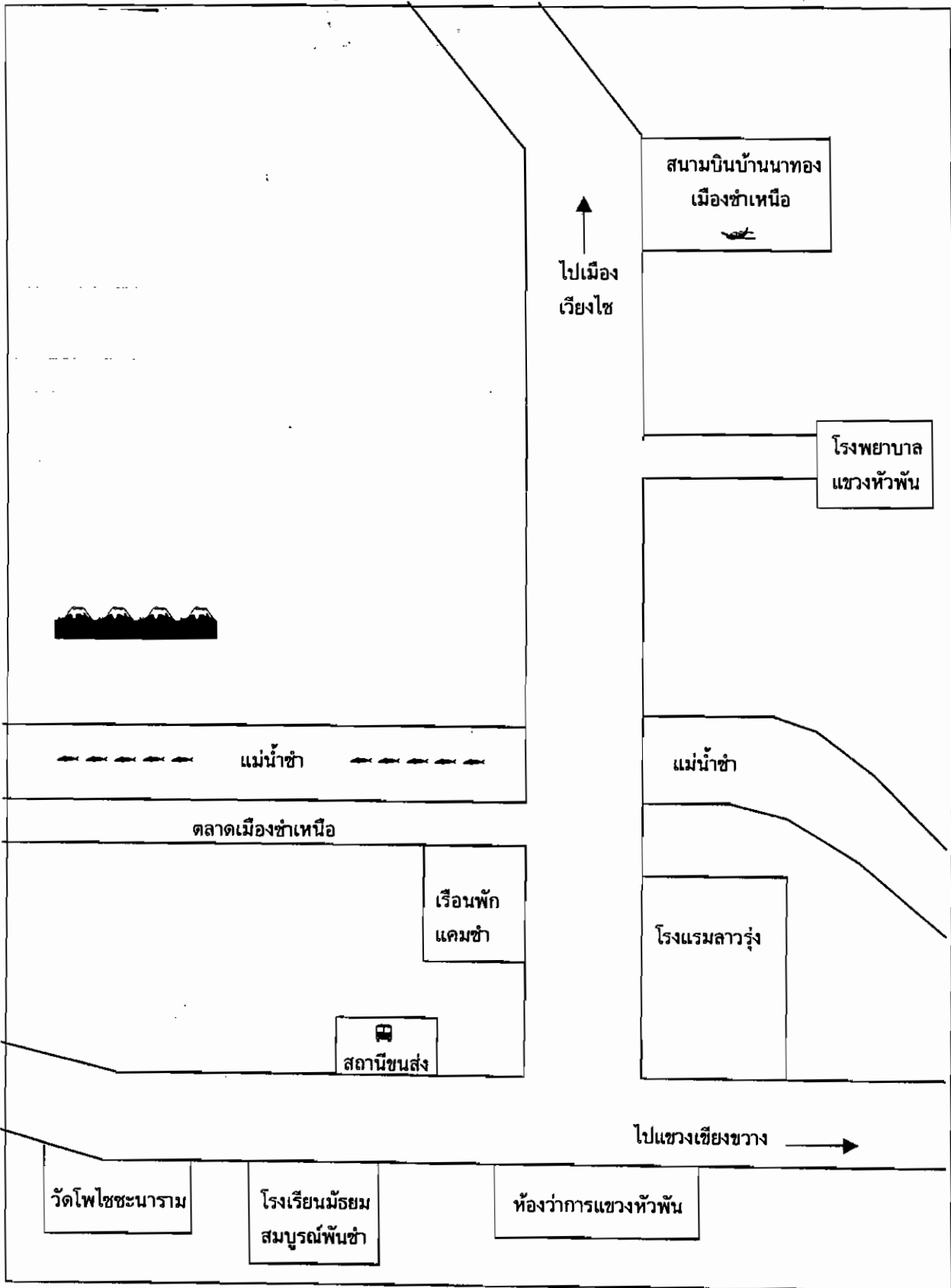

แม่น้ำข้า

ข้าเหนือเป็นเมืองเอกของแขวงหัวพัน ตั้งอยู่ในหุบเขา มีแม่น้ำข้าไหลผ่าน เป็นชุมชนตั้งแต่เมื่อ 800-1,000 ปีก่อน โดยมีประชาชนอพยพจากทางใต้ของลาวมาตั้งถิ่นฐานยัง ที่ที่ปัจจุบันเป็นบ้านหาดเมือง เมืองข้าเหนือ แต่ในสมัยนั้นเรียกว่าบ้านบวมสม ปัจจุบันเมืองข้าเหนือ มีประชากร 53,992 คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ทำไร่ มีเพียงร้อยละ 10.28 ที่ค้าขาย กลุ่ม ประชากรแบ่งเป็นเผ่าต่างๆ ได้ดังนี้

1. ลาว	27,545 คน
2. ไท	3,810 คน
3. ขมุ	5,767 คน
4. ม้ง	11,860 คน
5. พอง	3,810 คน
6. ม้อน	612 คน
7. อื่นๆ	518 คน

แผนผังเมืองชำเหนือ

เมืองเวียงไช

เมืองเวียงไชอยู่ห่างจากเมืองซำเหนือไปทางทิศตะวันออก 28 กิโลเมตร ก่อตั้งเมื่อปี 2510 โดยเป็นเขตพิเศษขึ้นกับศูนย์กลางพรรคประชาชนปฏิวัติลาว ต่อมาในปี 2512 เปลี่ยนชื่อเป็นเมืองลำพัน และเปลี่ยนชื่ออีกครั้งหนึ่งเป็นเมืองเวียงไชภายหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง

เมืองเวียงไชมีทิวทัศน์สวยงาม มีภูเขาและถ้ำมากมาย ซึ่งพรรคประชาชนปฏิวัติลาวเคยใช้เป็นฐานที่มั่นระหว่างปี 2507-2516

วัดโพธิ์ชะนาราม

วัดโพธิ์ชะนารามตั้งอยู่ที่เมืองจำเริญ แขวงหัวพัน ปัจจุบัน (พศ. 2545) มีพระสงฆ์ 8 รูป สามเณร 4 รูป เจ้าอาวาสคือ พระมหาทองพอน ไชยะสิต พระประธานในอุโบสถคือ พระเจ้าองค์ตื้อ ซึ่งเป็นพระพุทธรูปสำคัญของลาว พระเจ้าองค์ตื้อเป็นพระพุทธรูปสำริด ปางมารวิชัย สูง 2 เมตร 20 เซนติเมตร หน้าตักกว้าง 1 เมตร 20 เซนติเมตรหนัก 3,850 กิโลกรัม สร้างในสมัยพระเจ้าไชยเชษฐาธิราช

ประวัติของพระเจ้าองค์ตื้อมีว่า ในปี 2096 หลังจากที่พระเจ้าไชยเชษฐาธิราชครองราชย์ได้ 10 ปี พม่ารุกรานอาณาจักรล้านช้าง พระเจ้าไชยเชษฐาธิราชนำไพร่พลเข้าต่อสู้เป็นเวลาหนึ่งปีเศษจึงได้ชัยชนะในช่วงที่จะครบ 12 ปี การครองราชย์ของพระองค์ จึงมีพระราชประสงค์ที่จะสร้างพระธาตุเจดีย์และพระพุทธรูปเป็นอนุสรณ์และเพื่อให้ประชาชนได้สักการะ พระองค์ประกาศให้รวบรวมทองเหลืองและทองแดงจากทั่วราชอาณาจักรมาที่นครเวียงจันทน์ เพื่อใช้หล่อพระพุทธรูปให้ได้น้ำหนัก 1 ตื้อ ส่วนตามหัวเมืองต่างๆ ก็ให้หล่อพระพุทธรูปเป็นอนุสรณ์ถึง 2 เหตุการณ์ดังกล่าวเช่นกัน โดยไม่จำเป็นต้องหล่อพระพุทธรูปให้หนักถึง 1 ตื้อ แต่ให้เรียกว่าพระเจ้าองค์ตื้อ

พระเจ้าองค์ตื้อที่วัดโพธิ์ชะนาราม เป็นองค์ที่เจ้าพระยาสิรินทรมหาราช ผู้ปกครองเมืองโสมย แขวงหัวพัน หล่อขึ้นตามพระราชประสงค์ของพระเจ้าไชยเชษฐาธิราช โดยดำเนินการสำเร็จในปี 2108 แล้วจึงนำไปประดิษฐานในโบสถ์ ต่อมาในช่วงสงครามเวียดนามบริเวณเมืองโสมยถูกระเบิดทำลายเสียหาย พระมหาทองพอน ไชยะสิต คณะกรรมการแนวลาวสร้างชาติแขวงหัวพัน และประชาชนแขวงหัวพันเสนอให้คณะผู้ปกครองแขวงย้ายองค์พระมาอยู่วัดโพธิ์ชะนาราม ซึ่งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองจำเริญ ในวันที่ 8 เมษายน 2526 แขวงหัวพันจึงได้อัญเชิญพระเจ้าองค์ตื้อมาไว้ที่วัดโพธิ์ชะนารามตามข้อเสนอแนะ ปัจจุบัน มีพระเจ้าองค์ตื้อในสถานที่ 4 แห่ง คือ

1. วัดบ้านนาม่าว แขวงหัวพัน
2. เมืองคูน แขวงเชียงขวาง
3. วัดโอกาด แขวงเวียงจันทน์
4. วัดน้ำโมง อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย

อุโบสถวัดโพธิ์ชะนารามเป็นอุโบสถใหม่ สร้างสำเร็จเมื่อวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2531 มูลค่า 2,358,479 กีบ ผนังอุโบสถด้านทิศใต้เป็นภาพวาดทศชาติ ด้านทิศเหนือเป็นเรื่องเวสสันดรชาดก

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เคยเสด็จพระราชดำเนินเยือนวัดแห่งนี้เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2535

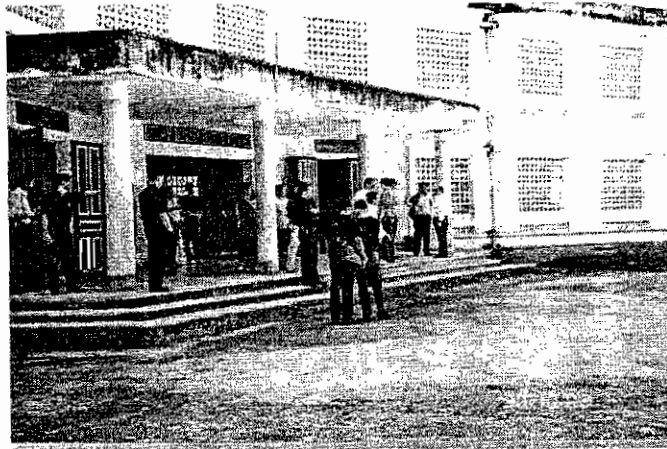
โรงเรียนมัธยมสมบูรณ์พันชา

เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 มีครู 72 คน พนักงาน 3 คน นักเรียน 1,765 คน เป็นนักเรียนหญิง 862 คน นักเรียนชาย 903 คน มีห้องเรียน 25 ห้อง แบ่งเป็นชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง 4 ห้อง มัธยมศึกษาปีที่สอง 5 ห้อง มัธยมศึกษาปีที่สาม 4 ห้อง มัธยมศึกษาปีที่สี่ 5 ห้อง มัธยมศึกษาปีที่ห้า 4 ห้อง และมัธยมศึกษาปีที่หก 3 ห้อง จำนวนนักเรียนในแต่ละห้องไม่เท่ากัน โดยมีตั้งแต่ 66 คนถึง 92 คน

ระดับการศึกษาของครูแบ่งเป็น ปริญญาตรี 10 คน ประกาศนียบัตรครูชั้นสูง 20 คน และประกาศนียบัตรครูชั้นกลาง 42 คน ผู้อำนวยการคนปัจจุบันคือนายสมลอน คำมะวง และนางจุมมาลี สอนคะลาด เป็นรองผู้อำนวยการ

อาคารเรียนโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์พันชาสร้างเมื่อปี 2518 เดิมเป็นโรงเรียนประถมศึกษา ต่อมาจึงยกระดับเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และเป็นโรงเรียนมัธยมสมบูรณ์ในปี 2541

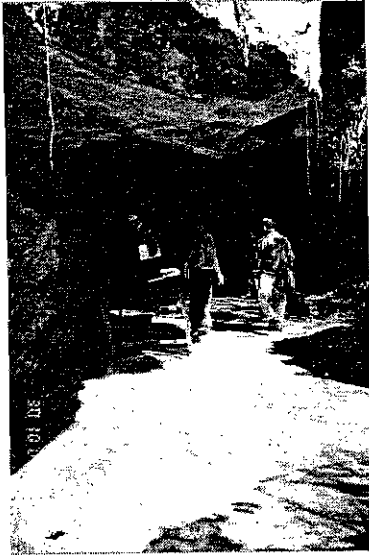
โรงพยาบาลแขวงหัวพัน

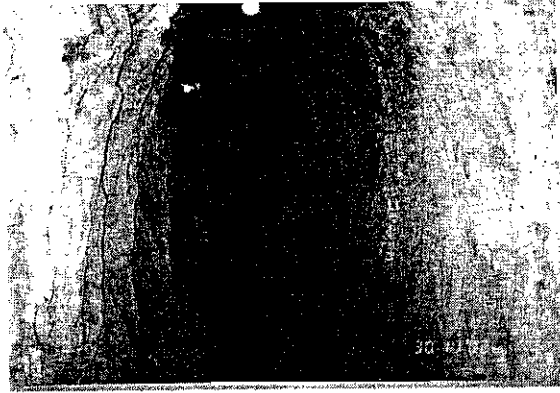
ก่อตั้งเมื่อปี 2528 ปัจจุบันมี 80 เตียง แพทย์ชั้นสูง 12 คน พนักงานชั้นต้น 46 คน ผู้อำนวยการคือ นายเพ็ดดำ ปัจจุบันไปศึกษาต่อระดับปริญญาตรีที่ประเทศไทย นางไม้บุน ไชสิงทอง รองผู้อำนวยการเป็นผู้รักษาการ โรงพยาบาลแห่งนี้แบ่งเป็น 9 แผนก ได้แก่ ผู้ป่วยใน ผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยเด็ก โสตศอนาสิก สูตินรีเวช แม่และเด็ก วิเคราะห์ รังสี และฟื้นฟูคนพิการ ในกรณีมีผู้ป่วยหนักที่โรงพยาบาลไม่สามารถรักษาได้มักจะส่งไปนครเวียงจันทน์หรือจังหวัดเซินลา กับ จังหวัดถันฮวาในเวียดนาม

โรงพยาบาลแขวงหัวพันได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลออสเตรเลียก่อสร้างอาคาร บริการแม่และเด็กเมื่อปี 2542 โดยให้บริการตรวจครรภ์ ฝากครรภ์ ฉีดยาป้องกันให้แม่และเด็ก และตรวจสุขภาพเด็ก มีเจ้าหน้าที่ 10 คน โรงพยาบาลเคยได้รับการสนับสนุนด้านอุปกรณ์การแพทย์จากประเทศไทย ปัจจุบันโรงพยาบาลประสบปัญหาขาดอุปกรณ์การแพทย์หรือมีแต่ใช้การไม่ได้ เช่น เครื่องฉายรังสี เครื่องตรวจชีวเคมีในเลือด และมีคอมพิวเตอร์เพียง 1 เครื่อง

ถ้ำท่านโกสอน พมวิหาน

ปากถ้ำท่านโกสอน

ทางเดินภายในถ้ำ

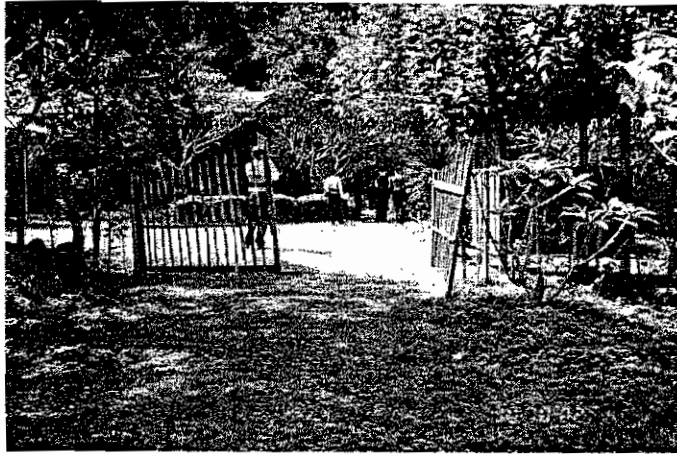
ภายในถ้ำท่านโกสอนแบ่งพื้นที่ใช้ประโยชน์เป็นห้องนอนของท่านโกสอน ห้องนอนของครอบครัว ห้องฉุกเงิน ห้องทำงาน ห้องประชุม ห้องนอนในถ้ำมีขนาดเล็ก ตกแต่งเรียบง่าย มีเตียงไม้ 1 เตียง ห้องประชุมในถ้ำท่านโกสอนใช้เป็นที่ประชุมกรรมการกรมการเมืองของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว ซึ่งได้แก่ ท่านโกสอน พมวิหาน ท่านหนูฮัก พูมสะหวัน ท่านสุภานุวงศ์ ท่านพุมมี วงวิจิต ท่านคำไต สีพันดอน ท่านพูน สีปะเลิด และท่านสีสมพอน ลอวันไซ ห้องฉุกเงินใช้สำหรับหลบภัยกรณีถูกโจมตีด้วยอาวุธเคมี ประตูเป็นเหล็กหนาเพื่อป้องกันระเบิด ภายในห้องมีเครื่องสำหรับถ่ายเทอากาศ ห้องฉุกเงินเป็นห้องสำคัญที่มีทุกถ้ำ

ด้านหน้าถ้ำท่านโกสอนมีถ้ำของท่านสมสะหวาด เล่งสะหวัด รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลาว ซึ่งเคยเป็นเลขานุการของท่านโกสอน ถ้ำท่านโกสอนมีอีกชื่อหนึ่งว่าถ้ำผาหวน อาคารหน้าถ้ำสร้างในปี 2517 หลังการสู้รบยุติ

ท่านโกสอนมีบทบาทสำคัญในการก่อตั้งกองกำลังทหารที่ชื่อว่า กองทัพประชาชนลาวที่เมืองเชียงค้อ แขวงหัวพัน ซึ่งถือเป็นจุดกำเนิดของกองทัพประชาชนลาวในปัจจุบัน เมื่อมีการจัดตั้งรัฐบาลแนวลาอิสระในปี 2493 ซึ่งเจ้าสุภานุวงศ์เป็นนายกรัฐมนตรี ท่านโกสอนได้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงป้องกันประเทศ

ภายหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง ท่านโกสอนเป็นนายกรัฐมนตรีและเลขาธิการพรรคประชาชนปฏิวัติลาว ต่อมาเป็นประธานประเทศจนถึงแก่อสัญกรรมเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2535 ท่านโกสอนและภริยาเคยมาเยือนประเทศไทยในฐานะราชอาคันตุกะของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในเดือนมกราคม 2535

ถ้าท่านหนูฮัก พุ่มสะหวັນ

ทางเดินไปถ้าท่านหนูฮัก

ถ้าท่านหนูฮักอยู่ตรงข้ามถ้าท่านโกสอน มีขนาดเล็กเพราะมีสมาชิกครอบครัวน้อย คน ทางเดินสู่ปากถ้าเป็นบันไดคอนข้างชัน หน้าถ้ามีจุดตรวจการเพื่อรักษาความปลอดภัย และมีห้องนอนของหลานชาย ภายในถ้ามีเพียงห้องโถง ห้องนอน และห้องฉุกเงิน ถ้าท่านหนูฮักมีการปรับปรุงเพื่อความสะดวกในการทำงานและความปลอดภัย

ภายหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง ท่านหนูฮักเป็นรองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการเงิน และประธานสภาแห่งชาติ รวมทั้งเป็นกรรมการกรมการเมืองของพรรคประชาชนปฏิวัติลาวจนถึงปี 2539 ได้เป็นประธานประเทศระหว่าง 2535-2541 ปัจจุบันเป็นที่ปรึกษาพรรคประชาชนปฏิวัติลาว

ท่านหนูฮักและภริยาเคยเยือนไทยในฐานะราชอาคันตุกะของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ระหว่าง 14-19 กุมภาพันธ์ 2538

ถ้าท่านสุภานุวงศ์

ท่านสุภานุวงศ์เป็นโอรสของเจ้ามหาอุปราชบุญคงกับหม่อมคำอ้วน เป็นอนุชาต่างมารดาของเจ้าเพชรราชและเจ้าสุวรรณภูมา ในปี 2488 ท่านสุภานุวงศ์เข้าร่วมรัฐบาลลาวอิสระต่อต้านฝรั่งเศส โดยเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและผู้บัญชาการกองทัพ ต่อมาเมื่อสถานการณ์การเมืองเปลี่ยนแปลง รัฐบาลลาวอิสระซึ่งพลัดถิ่นอยู่กรุงเทพฯ สลายตัว¹³ ผู้ร่วมขบวนการมีความเห็นแบ่งเป็นหลายฝ่าย ท่านสุภานุวงศ์ยืนยันที่จะต่อสู้กับฝรั่งเศสต่อไปในเขตปลดปล่อยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยร่วมมือกับกลุ่มท่านหนุฮัก พุมสะหวัน และกองกำลังลาว-เวียดนามของท่านโกสอน พมิวิหาน ซึ่งอยู่ภายใต้พรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีน

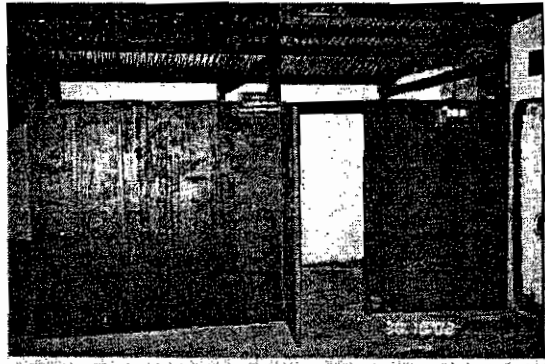
ในปี 2493 ท่านสุภานุวงศ์จัดประชุมสมัชชาใหญ่ของแนวลาต่อต้านฝรั่งเศส ที่ประชุมมีมติจัดตั้งขบวนการปะเทดลาวหรือแนวลาอิสระ และตั้งรัฐบาลแนวลาอิสระโดยท่านสุภานุวงศ์ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการศูนย์กลางแนวลาอิสระ นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ท่านสุภานุวงศ์ได้เป็นประธานประเทศและประธานสภาประชาชนสูงสุดจนถึงปี 2534

ถ้าท่านสุภานุวงศ์เป็นถ้ากว้าง โพรงถ้าเกิดจากธรรมชาติแต่มีการปรับปรุงขยายให้ใหญ่ขึ้น เพื่อความสะดวกในการใช้เป็นที่ประชุมและเพื่อความปลอดภัย ภายในถ้ามีห้องนอน ห้องประชุม ห้องทำงาน ห้องฉุกเฉิน และห้องน้ำ ด้านหน้าถ้ามีอาคารที่สร้างในปี 2517 และสถูปอิฐของบุตรชายท่านสุภานุวงศ์ซึ่งถูกลอบสังหาร

¹³ รัฐบาลไทยในขณะนั้นคือรัฐบาลนายปรีดี พนมยงค์ ซึ่งมีนโยบายสนับสนุนการกู้เอกราชของประเทศเพื่อนบ้าน เดิมรัฐบาลลาวพลัดถิ่นตั้งสำนักงานที่จังหวัดหนองคาย ต่อมารัฐบาลไทยขอให้ย้ายไปกรุงเทพฯ โดยจัดบ้านพักให้ 3 หลัง คือ บ้านไชโยข้างสถานีรถไฟหัวลำโพง บ้านที่ศาลาแดง และบ้านทุ่งมหาเมฆ รัฐมนตรีของรัฐบาลพลัดถิ่นชุดนี้ เช่น เจ้าสุวรรณภูมา เจ้าสุภานุวงศ์ ท่านอุน ชนะนิกร

ถ้าท่านคำไต สีพันดอน

ห้องนอนท่านคำไตภายในถ้า

ท่านคำไต สีพันดอนเกิดเมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2467 ปัจจุบันอายุ 78 ปี เป็นชาวจำปาสัก เคยเดินทางไปศึกษาทฤษฎีมาร์ก-เลนินที่เวียดนาม เคยรับราชการที่กรมไปรษณีย์และโทรคมนาคม ก่อนเข้าร่วมงานปฏิวัติกับขบวนการปะเทดลาว เป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีน และพรรคประชาชนลาวในปี 2497 และ 2498 ตามลำดับ และเป็นกรรมการบริหารศูนย์กลางพรรคและกรรมการกรมการเมืองสมัยที่ 2 ถึงปัจจุบัน (สมัยที่ 7)

เมื่อพรรคประชาชนปฏิวัติลาวได้รับชัยชนะในปี 2518 ท่านคำไต ได้รับแต่งตั้งเป็นรองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงป้องกันประเทศ และผู้บัญชาการทหารสูงสุด เป็นนายกรัฐมนตรีระหว่างปี 2534-2541 และดำรงตำแหน่งประธานประเทศต่อจากท่านหนุ่ยฮัก พูมสะหวัน ถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ ยังเป็นประธานคณะกรรมการงานศูนย์กลางพรรค

เมื่อดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ท่านคำไต สีพันดอน เคยเดินทางมาเยือนประเทศไทยในเดือนกุมภาพันธ์ 2535 ในฐานะแขกของรัฐบาล

ถ้าท่านคำไตเป็นถ้าขนาดใหญ่ แบ่งเป็นหลายส่วน เช่น ห้องนอน ห้องหลบภัย ห้องประชุม ห้องทำงาน และที่ชุมนุมจัดงานของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว มีอีกชื่อหนึ่งว่าถ้าข้างลวด เพราะมีโถงขนาดใหญ่ที่ข้างลวดเข้าไปได้ ถ้านี้ไม่มีการปรับปรุงมากเท่าถ้าอื่น ท่านคำไตซึ่งเป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุดของพรรคประชาชนปฏิวัติลาวอาศัยที่ถ้านี้ตั้งแต่ปี 2507 ถึง 2517 ต่อมาจึงได้สร้างเรือนหลังใหม่ที่หน้าถ้า

ถ้าท่านพุมิ วงวิจิต

ท่านพุมิ วงวิจิต เป็นผู้นำคนหนึ่งของฝ่ายลาวอิสระ เคยอพยพครอบครัวหนีฝรั่งเศส มาอยู่ที่อำเภอเชียงแสน ทำไร่ยาสูบ โดยมีทหารจำนวนหนึ่งติดตามมาด้วย ท่านพุมิเคยได้รับการ สนับสนุนด้านอาวุธจากพม่า เพื่อมาตั้งกองกำลังติดอาวุธ กิจกรรมหลักของท่านพุมิคือ ลักลอบเข้าไป ปลุกระดมให้ชาวลาวในแขวงไซยบุรี หัวของ (บ่อแก้ว) อุดมไซ ต่อต้านฝรั่งเศส หากลาดตระเวนพบ ฝรั่งเศสก็โจมตีเพื่อเอาอาวุธและเงิน ภายหลังรัฐบาลลาวพลัดถิ่นที่กรุงเทพฯ ซึ่งมีเจ้าเพชรราชเป็น ประมุข และพระยาคำเม้า วิไล เป็นนายกรัฐมนตรี เห็นว่าท่านพุมิมิมีผลงานดีจึงให้รับผิดชอบพื้นที่ เมืองสิงห์ หลวงน้ำทา อุดมไซ ห้วยทราย และเป็นผู้ประสานงานระหว่างรัฐบาลพลัดถิ่นที่กรุงเทพฯ กับพื้นที่เขต 1 และ 2 ทางภาคเหนือของลาว

เมื่อมีการตั้งพรรคประชาชนปฏิวัติลาวอย่างเป็นทางการในปี 2498 ท่านพุมิ ได้รับเลือกเป็นกรรมการกรมการเมือง และอยู่ในตำแหน่งถึงปี 2534 จึงลาออกเนื่องจากสุขภาพ นอกจากนี้ ยังดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษา กีฬา และ ธรรมการ

ในปี 2535 ท่านพุมิเป็นผู้รักษาการประธานประเทศ ภายหลังการอสัญกรรมของ ท่านไกสอน พมวิหาน และได้รับเสด็จสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการ เสด็จพระราชดำเนินเยือนลาวในปีเดียวกัน

ถ้าท่านพุมิไม่ใหญ่เท่าถ้าผู้นำอื่นแต่ก็อยู่ได้ทั้งครอบครัว และเป็นที่ประชุมที่ ปลอดทภัย ท่านพุมิอาศัยที่ถ้ำนี้ตั้งแต่ปี 2507 จนถึง 2517 จึงได้สร้างอาคารที่หน้าถ้ำ

โรงเรียนวัฒนธรรมแขวงเวียงจันทน์ (หลัก 67)¹⁴

ในการเสด็จฯ เยือนลาวของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระหว่าง 15-22 มีนาคม 2533 ได้มีผู้บริจาคทุนทรัพย์โดยเสด็จพระราชกุศลจำนวน 12 ล้านบาท จึงได้พระราชทานเป็นค่าก่อสร้างเรือนนอนโรงเรียนเลี้ยงเด็กกำพร้าแขวงเวียงจันทน์ ซึ่งใช้ชื่อว่า “อาคารสิรินธร”

ต่อมา ทรงมีพระราชดำริที่จะช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนแห่งนี้ให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้น ในรูปแบบของโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน และสนับสนุนกิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานการประกอบอาชีพ ปัจจุบันมีนักเรียน 688 คน เป็นหญิง 192 คน ชาย 496 คน เจ้าหน้าที่และครู 74 คน นักเรียนได้รับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลลาว 42,500 กีบต่อคนต่อเดือน (ประมาณ 170 บาท ตามอัตราแลกเปลี่ยน 1 บาท ต่อ 248 กีบ)

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ส่งเสริมกิจกรรมของโรงเรียนในการปรับปรุงภาวะโภชนาการ การพัฒนาแหล่งน้ำ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น เรือนนอน อาคารเรียน และโรงเรือนประกอบอาหาร

ในปี 2545 ได้มีการฝึกอบรมอาชีพนักเรียนใน 3 หลักสูตร คือ การตัดเย็บเสื้อผ้า การประกอบอาหารและขนม และการจัดดอกไม้ประดิษฐ์และศิลปะประดิษฐ์ และได้ซ่อมอาคาร เรือนนอนและอาคารสโมสร สำหรับปี 2546 มีแผนจะซ่อมอาคารเรือนนอน 1 หลัง พร้อมจัดหา เครื่องนอน

¹⁴ สรุปรจากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

โครงการศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตรห้วยซอน-ห้วยซั่ว¹⁵

โครงการศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตรห้วยซอน-ห้วยซั่วจัดตั้งเมื่อปี 2537 ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตามคำกราบบังคมทูลของท่านโกสอณ พมวิทาน อดีตประธานประเทศลาว ขอพระราชทานโครงการลักษณะเดียวกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

โครงการฯ ตั้งอยู่ที่เมืองนาทรายทอง กำแพงนครเวียงจันทน์ มีวัตถุประสงค์เป็นสถานที่สาธิตกิจกรรมด้านการเกษตรที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมและภูมิประเทศ ตลอดจนส่งเสริมกิจกรรมการเกษตรโดยการฝึกอบรมเรียนรู้จากตัวอย่างจริง เพื่อให้ให้ราษฎรชาวลาวในพื้นที่โครงการฯ และบริเวณใกล้เคียงสามารถนำความรู้ไปประกอบวิชาชีพเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

ในระยะที่ผ่านมา โครงการฯ ได้ส่งเสริมกิจกรรมการเกษตรหลายด้าน เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งน้ำ ด้านพืช ด้านปศุสัตว์ ในการพัฒนาแหล่งน้ำ กรมชลประทานได้สร้างอ่างเก็บน้ำห้วยซอน ขนาดความจุ 1.8 ล้านลูกบาศก์เมตร พร้อมระบบส่งน้ำ และชุดสระน้ำประจำไร่นา ทำให้มีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรเพิ่มขึ้นเป็นมากกว่า 2.09 ล้านลูกบาศก์เมตร

โครงการฯ มีแนวทางการดำเนินงานขั้นต่อไปที่จะสร้างกลุ่มเกษตรกรกรพื้นบ้านให้มีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมด้านการเกษตร การบริหารจัดการน้ำ การขยายผลการพัฒนาให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านรอบศูนย์ฯ ควบคู่กับการศึกษาทดลองการเกษตรอินทรีย์เพื่อการผลิตที่ยั่งยืน นอกจากนี้จะพิจารณาสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยซั่ว และสนับสนุนให้ฝ่ายลาวดำเนินงานต่าง ๆ ในศูนย์เอง โดยให้ความช่วยเหลือทางวิชาการที่จำเป็น

¹⁵ สรุปลงจากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ